

Latvijas aizvēsture un tehnoloģijas: kā veidot stāstu par Latvijas aizvēsturi

*Kā rosināt skolēnus domāt par tūkstošiem gadu senu pagātni un ieraudzīt
to blakus*

Inga Paparde
Rīgas Daugavgrīvas vidusskola
LU VFF

Projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 Kompetenču pieeja mācību saturā

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Jūs uzzināsiet:

- par izmēģinājuma projektu 7. klasēs, apgūstot Latvijas aizvēstures tematu
- par tehnoloģijām (tostarp datu bāzēm), kas izmantojamas, pētot vēsturi
- par izaicinājumiem skolā, strādājot ar šo tēmu

Mērķis un sasniedzamais rezultāts

- Ieinteresēt skolēnus ne tikai par Latvijas aizvēsturi, bet pašiem kļūt par aizvēstures pētniekiem, izmantojot jaunākās tehnoloģijas, ar kurām strādā vēstures pētnieki un arheologi
- Sniegt ieskatu vēstures izpētes procesā un ieinteresēt pašus skolēnus izpētīt datu ieguves avotus un datus
- **Skolēns** zina, ar kādām metodēm strādā arheologi, pētot tūkstošiem gadu senu vēsturi
- Izmanto datu avotus par vēsturi, veidojot savu rekonstrukciju/stāstu

Ideja, norise, pamatojums

Sabiedrība aizvēsturē – 7. klases

Kā mūsdienās pētām cilvēku dzīvi aizvēsturē?

Uzdevums skolēniem: izmantojot pamatzināšanas, kā notiek arheoloģiskie izrakumi, izveidot savas apkārtnes plānu

Sasniedzamais rezultāts: Atpazīst aizvēstures perioda cilvēku dzīves pētīšanai izmantojamās vēstures avotu tipus

Mācību priekšmetu skolotāju sadarbības iespējas: vizuālā māksla, ģeogrāfija, datorika

Pamatojums

Skola2030

Informāciju aizvēstures perioda cilvēku dzīves izzināšanai var iegūt, apskatot un pētot lietiskos vēstures avotus, analizējot [...] mūsdienu rekonstrukcijas

Vēsturiskās rekonstrukcijas zīmējumus veido, pamatojoties uz vēstures liecībām/avotiem

Cilvēku dzīvi tālā senatnē palīdz pētīt citas zinātnes, piemēram, arheoloģija <https://mape.skola2030.lv/resources/132>

Uzdevums skolēnam

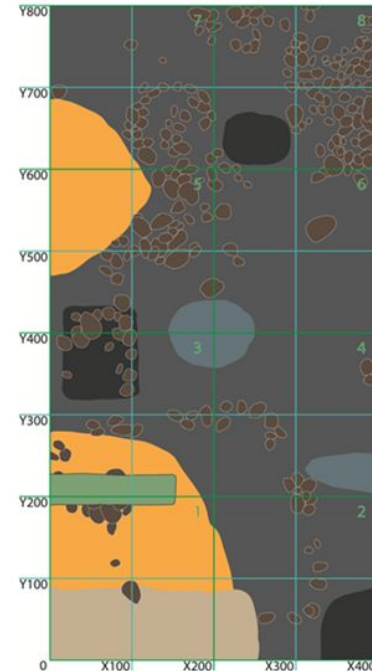
Uzzīmēt situācijas jeb apkārtnes plānu
Skolēns jau ir apguvis:
pamatzināšanas par aizvēstures posmiem
par izmaiņām katrā no šiem posmiem

kas ir vēstures rekonstrukcija

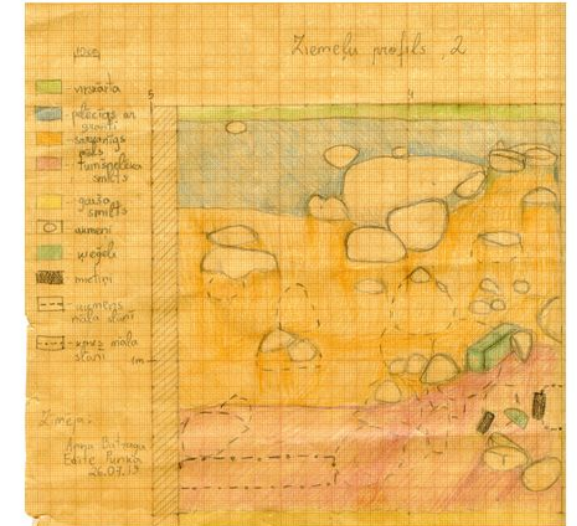
kas ir arheoloģiskā izpēte, kur viena no
metodēm ir situācijas plāna zīmēšana

Piemēri

Grobiņas
pilskalnā

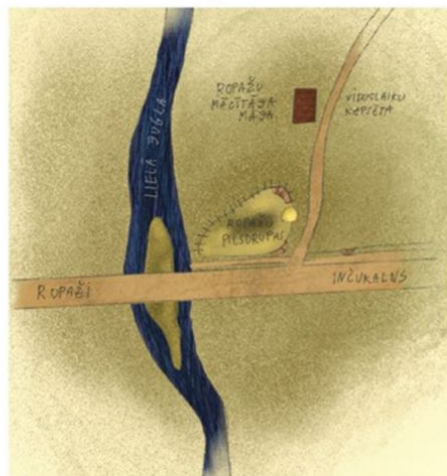

Plāns pie Popes pils

Skolēnam ir piemērs, kā zīmēt, un darba lapa, ko var izmantot

SITUĀCIJAS PLĀNS

Objekts: Ropažu viduslaiku pilsdrupas

Senākie nosaukumi: Rodenpoys, Rodenpois, Rodenpoes

Novietojums: Pilsdrupas atrodas Lielās Juglas labajā krastā, ceļa Ropaži-Inčukalns malā. Iebraucamais ceļš gar pili ved uz Ropažu mācītājmuižu.

Apraksts: Pils celta nelielā paugurā. Tā rietumu daļā saglabājies pils ārsienas fragments ar vārtu ailas daļu. 1,5m biezais mūris celts no laukakmeņiem.

Datums: 11.07.2018.

Avots: Arheoloģija bērniem, mantojums.lv

UZZĪMĒ SAVAS APKĀRTNES SITUĀCIJAS PLĀNU!

SITUĀCIJAS PLĀNS

Objekts:

Senākie nosaukumi:

Novietojums:

Apraksts:

Datums:

Tuvākā apkārtnē Daugavgrīva

- Izmantojot Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras karšu datu bāzi (arī citas kartes), skolēni pēta tuvāko apkārtni

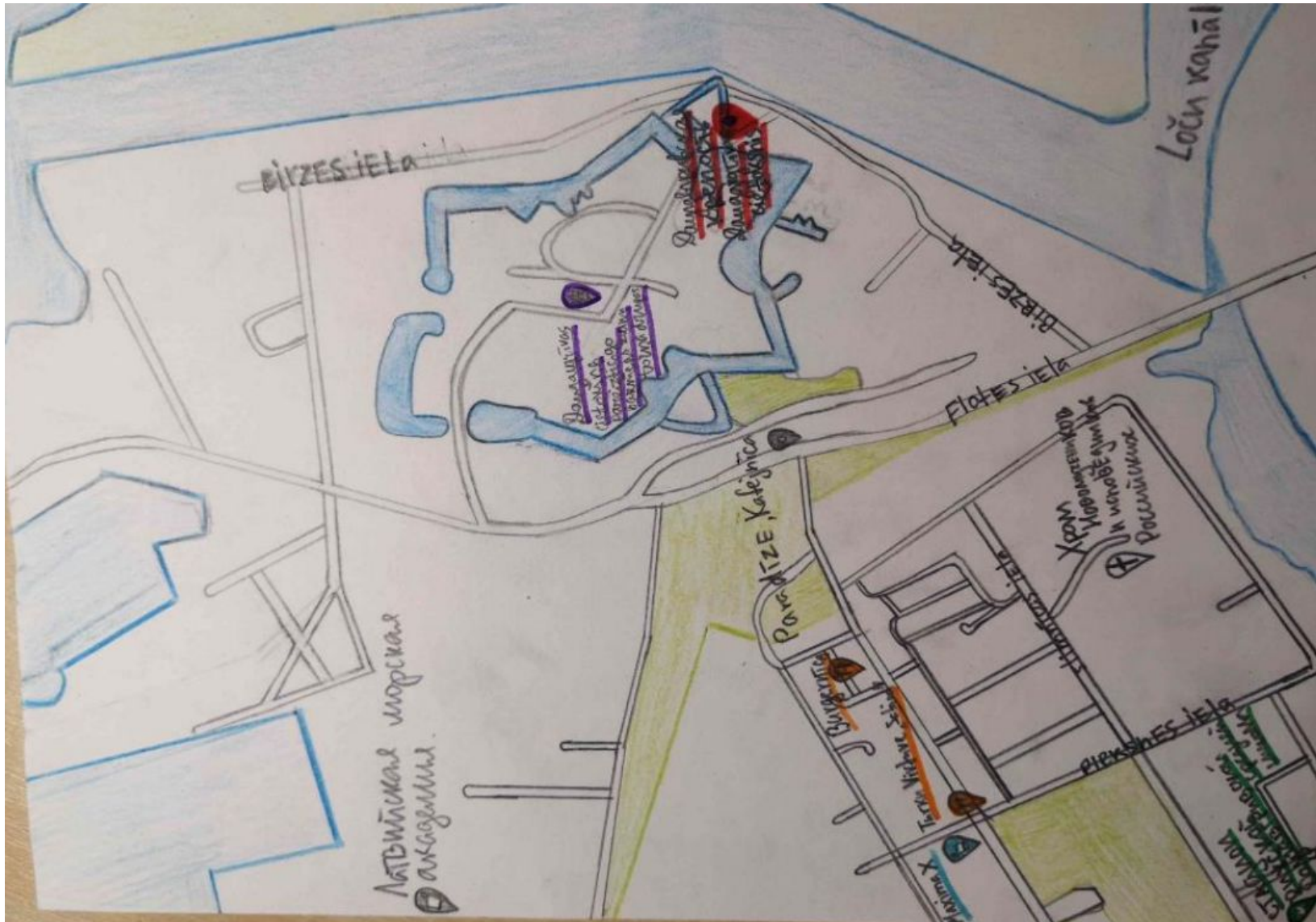
LIDAR

Light Detection and Ranging
gaismas uztveršana un analīze
LiDAR jeb aerolāzerskenēšana ir
viena no tālpētes metodēm
arheoloģiskajā apzināšanā

Daugavgrīvas cietoksnis LIDAR datos

Skolēni zīmē, veido aprakstus

Nākotnē – 3D
modeļi?

Pēta un meklē informāciju

Avots: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs
Piemiņas medaļa Dinamindes (Daugavgrīvas)
ieņemšanai 1710. gadā. Mākslinieks Filips Millers.
Krievija. 18. gadsimta sākums.

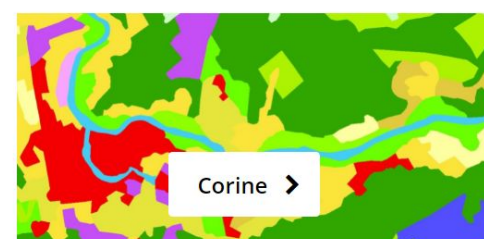

Darbam izmantojamās datu bāzes

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra

www.lgija.lv

Atvērtie dati

Darbam izmantojamās datu bāzes

Latvijas pilskalnu 3D modeļi

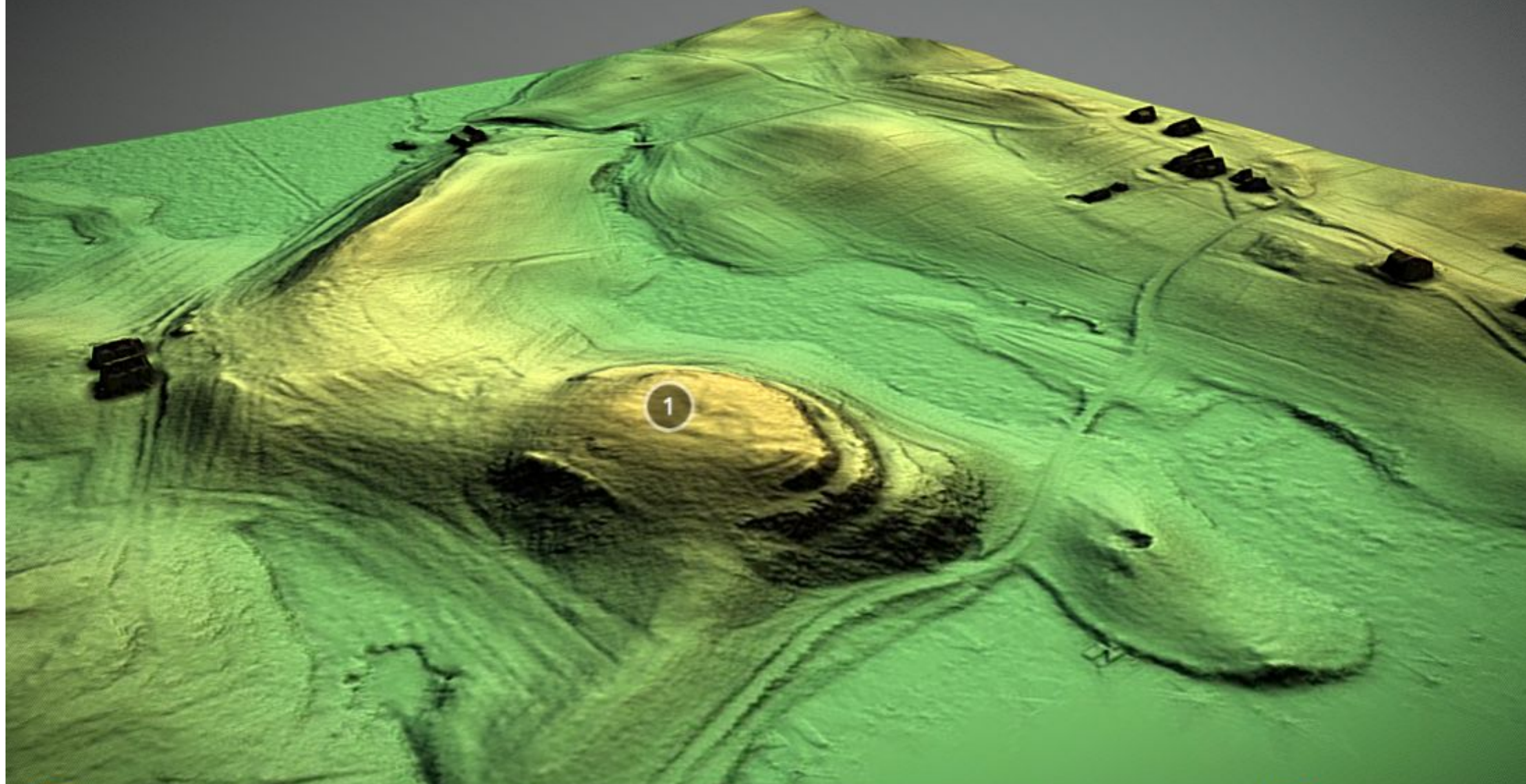
<https://www.latvian-hillforts.lv>

Projekta mērķis ir vienkopus apkopot informāciju par Latvijas pilskalniem, kā arī radīt jauniešos interesi par Latvijas vēsturi

Madalāņu pilskalns

by Latvijas pilskalni un senvietas

◀ Select an annotation ▶

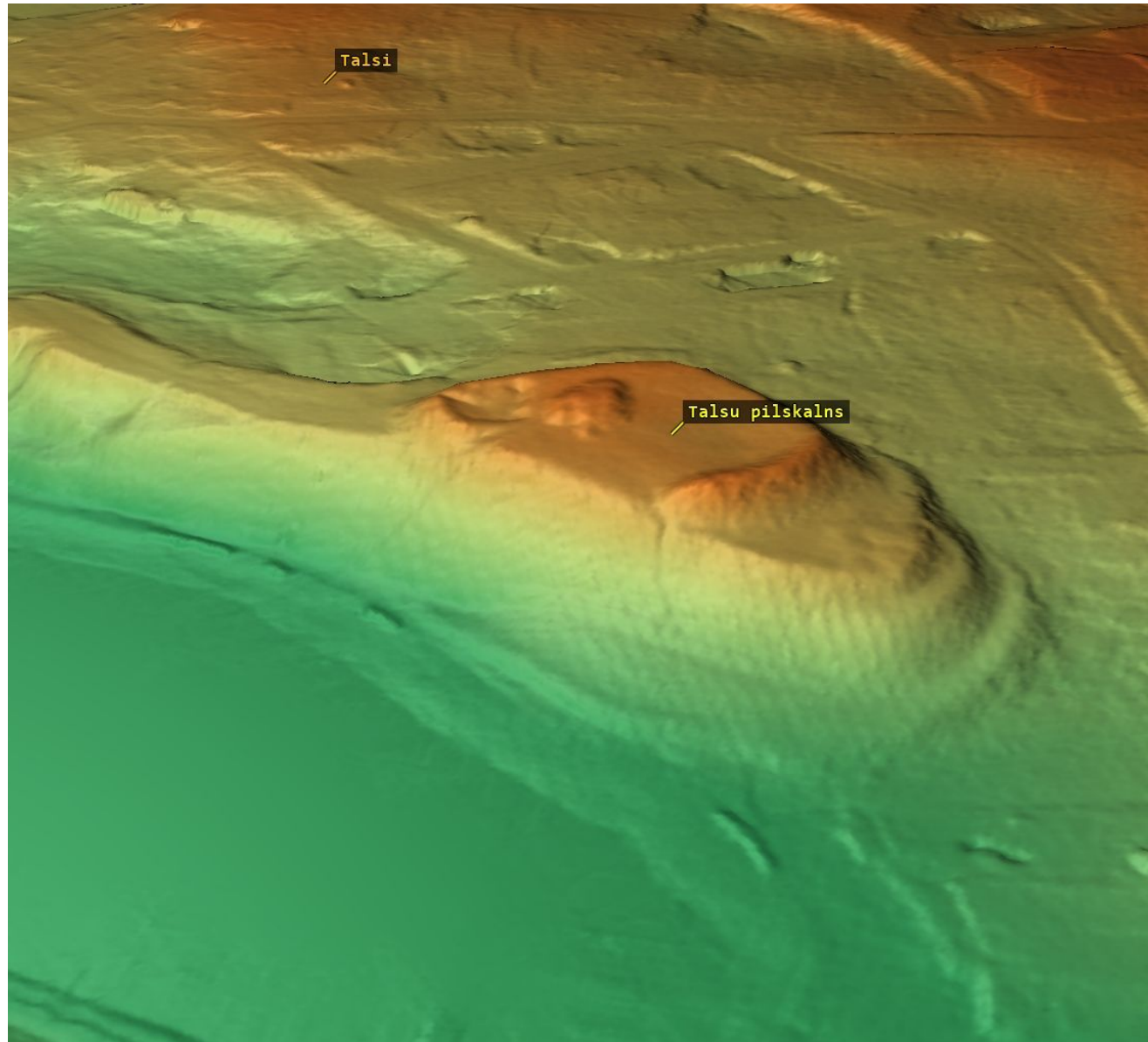

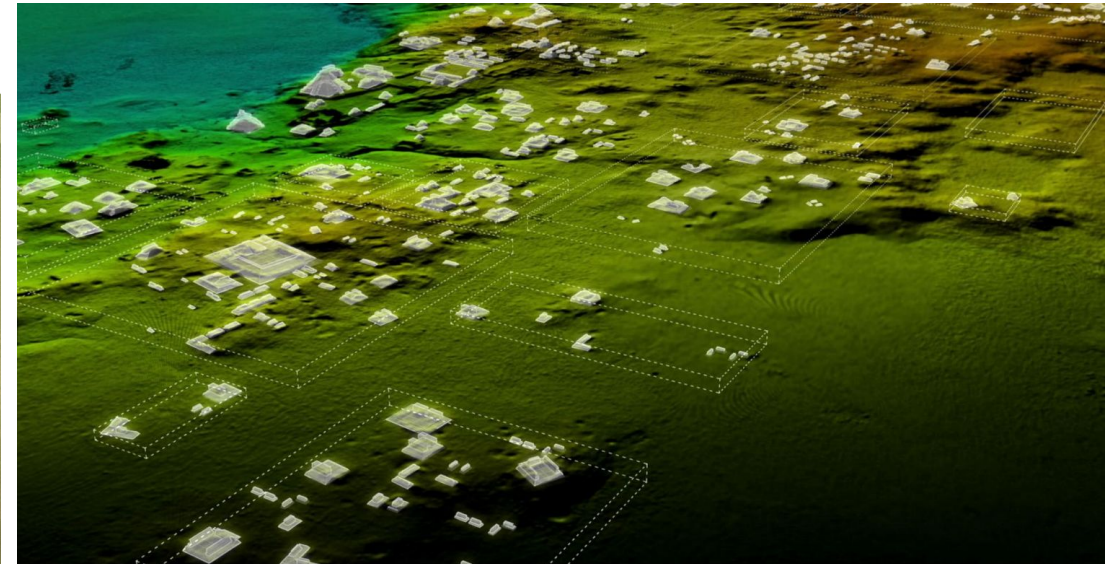
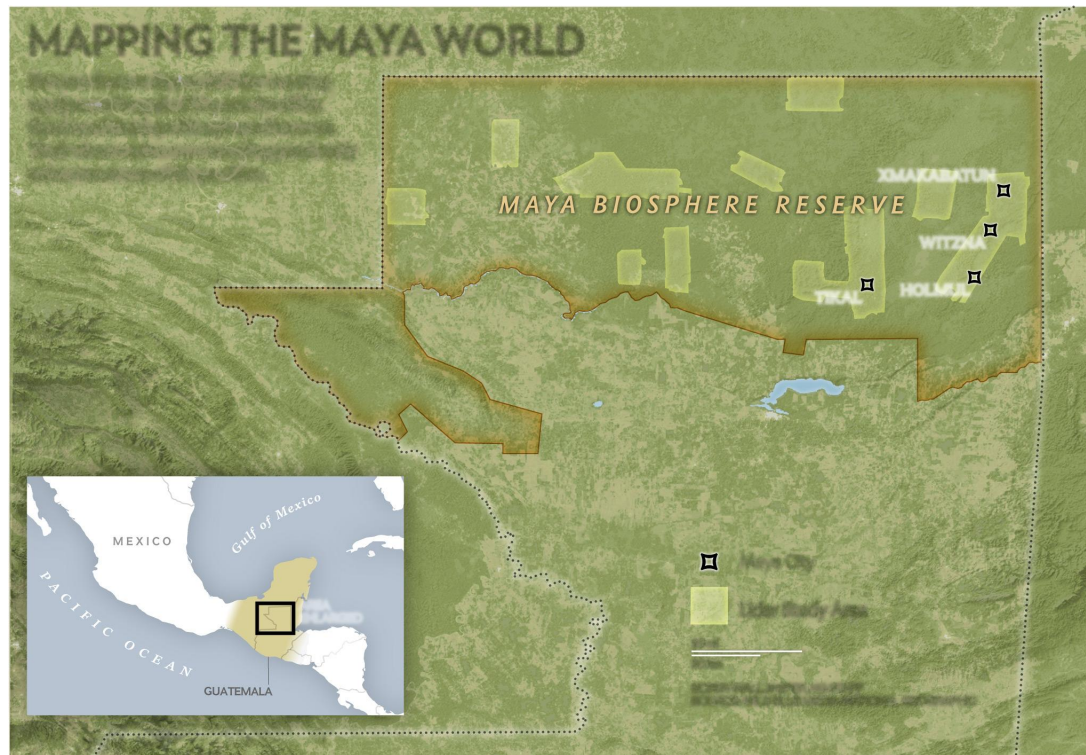
Talsu pilskaļns

Latvijas pilskalnu 3D modeļi

- Modeļi tiek izgatavoti no LĢIA brīvpieejas lāzerskenēšanas datiem ar datorprogrammu planlauf/Terrain. Modeļu sākumfaili un fotoattēli pieejami atvērto datu repozitorijā opendata.latvijas-pilskalni.lv
- Attēlā Talsu pilskalna 3D modelis

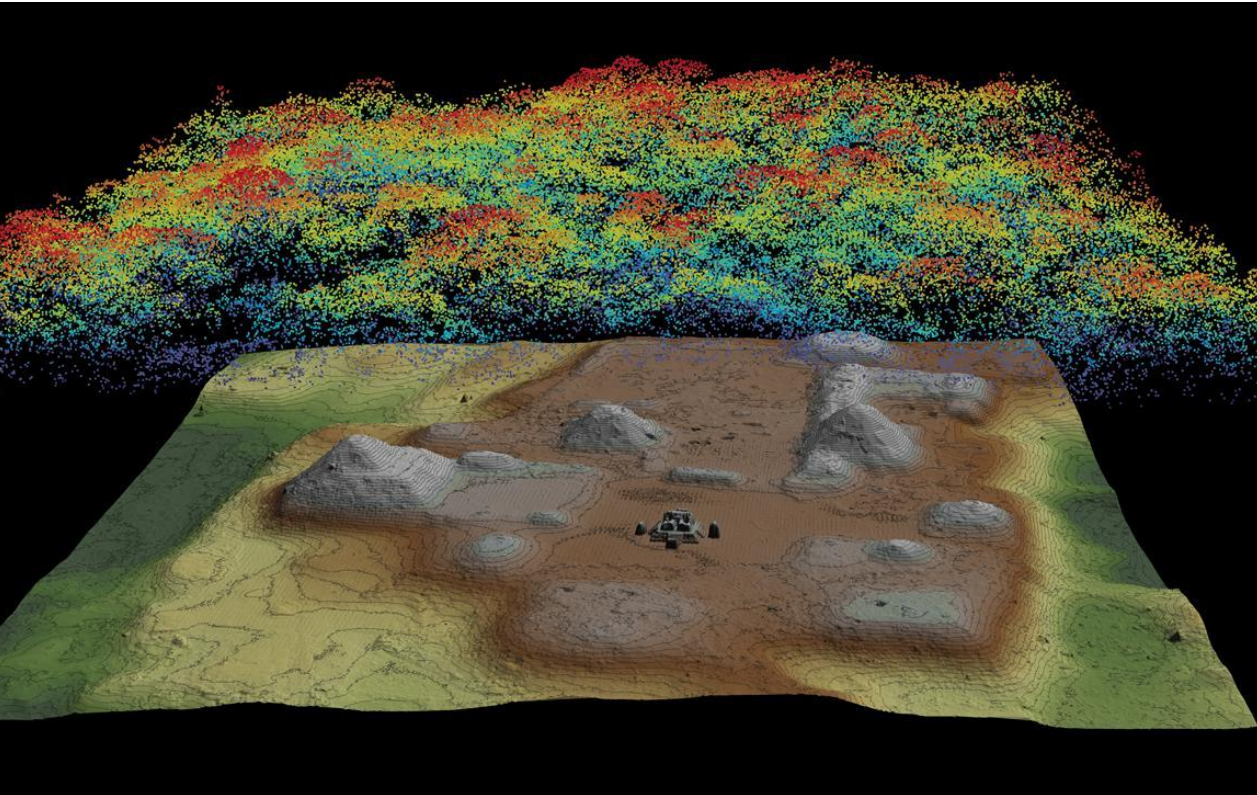

Gvatemalas džungļi. *Maiju pilsētu meklējot*

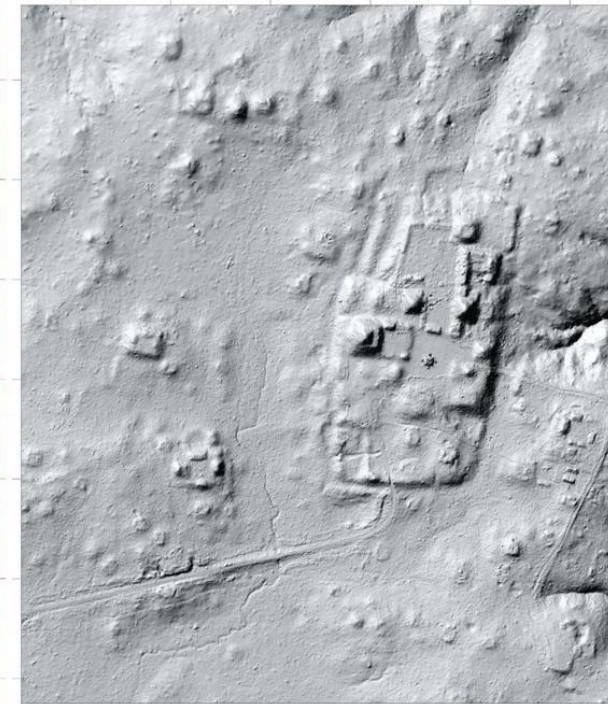

Gvatemalas maiju biosfēras rezervāta karte/Pēc LiDAR datiem izveidota karte. Iegūti dati par 60 000 iepriekš nezināmām struktūrām – pilsētas, ēkas, nostiprinājumi, ceļi. Avots: nationalgeographic.com

Guatemala

0 4 8 12 16 20 24 28 32 36 40 tree height (meters)

0 100 200 300 400 500 meters

Avots: americanscientist.org

Darbam izmantojamās datu bāzes

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

www.mantojums.lv

Arheoloģisko pieminekļu saraksts, papildināts ar
aprakstiem un foto

Muzeju un arhīvu datu bāzes

*Piem. Cēsu pils arheoloģisko priekšmetu datu
bāze <http://arheo.cesis.lv>*

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs

Paldies par uzmanību!

Saziņai:
ingapaparde@yahoo.com